

Ontwikkeling van spraakklanken bij kinderen van 18 maanden oud met een extra X of Y

Speech Sound Development in 18-Month-Old Children With Sex Chromosome Trisomies
Capelli E, Silibello G, Provera A, Dall'Ara F, Ajmone PF, Monti F, Scionti N, Zanchi P, Costantino MA, Vizziello PG, Zampini L. Am J Speech Lang Pathol. 2023 Jan 11;32(1):287-297. doi: 10.1044/2022_AJSLP-22-00118. Epub 2023 Jan 5. PMID: 36603546.

Vertaling van de samenvatting:

Doel: Het beschrijven van de ontwikkeling van spraakklanken bij een groep kinderen van 18 maanden met een extra X of Y en vergelijken met leeftijdsgenootjes zonder extra X of Y. En kijken of er een verband was tussen de spreekgeluiden en de taalontwikkeling.

Methode: Er deden 76 kinderen mee aan het onderzoek: 38 kinderen met een diagnose 'extra X of Y' (12 XXY, 12 XYY en 14 XXX) en 38 kinderen zonder extra X of Y (controlegroep). De kinderen speelden met hun ouders zoals ze dat ook thuis deden, met speelgoed van de onderzoekers. Daar werd een video-opname van gemaakt. Op basis van de video's konden de onderzoekers kijken naar medeklinkers, articulatie, lettergrepen en dergelijke. Er werd gekeken of er een verband was tussen het aantal medeklinkers dat een kind zei en hoeveel woorden het kon zeggen op de leeftijd van 18 en 24 maanden.

Resultaten: Kinderen met een extra X of Y gebruikten minder medeklinkers dan kinderen uit de controlegroep. Ze gebruikte vooral de moeilijke medeklinkers minder vaak, zoals f, s, z, v en g en combinaties zoals ts, pf. Ook gebruikten ze minder verschillende lettergrepen. Hoe meer verschillende medeklinkers een kind gebruikte, hoe meer woorden het kende met 18 maanden. Bij de kinderen met een extra X of Y leerden de kinderen die het met 18 maanden slechter deden op de spraakklanken, ook nog eens minder nieuwe woorden in het half jaar tussen de eerste meting en de tweede meting.

Conclusie: De kinderen met een extra X of Y ontwikkelden zich langzamer op gebied van spraakklanken dan de kinderen uit de controlegroep. De kinderen die het slechter deden op gebied van spraakklanken, leerden ook minder woorden bij.

Extra informatie:

Er is ook gekeken of er verschil was tussen de kinderen met XXY, met XYY en met XXX. De kinderen met XXX leken het vaak slechter te doen dan de andere kinderen. Ze maakten minder spraakklanken en de geluiden die ze maakten waren vaker dezelfde, makkelijkere klanken.

Om te kijken of de taalontwikkeling goed gaat, wordt tot nu toe vooral gekeken naar hoeveel woorden een kind zegt. De onderzoekers denken dat het nuttig is om bij kinderen met een extra X of Y ook te kijken naar de ontwikkeling van spraakklanken, begrip van taal en het gebruik van gebaren voor communicatie. Dan krijg je een meer compleet beeld van hoe het kind leert communiceren. Een arts kan zo ontdekken welke kinderen moeite hebben met hun taalontwikkeling en extra hulp kunnen gebruiken.

Maak je je zorgen over de taalontwikkeling van je kind? De huisarts kan verwijzen naar een logopedist die ervaring heeft met taalonderzoek. Dat is deels afhankelijk van de leeftijd en het niveau van een kind of volwassene. Binnen het speciaal basisonderwijs onderwijs kan dit ook, bijvoorbeeld bij Kentalis. Zorgorganisaties als Siza hebben ook logopedisten in dienst. (met dank aan Maarten Otter en Yasmin).

Jessica Langenhoff, december 2023